

HUQUQBUZARLIKLAR PROFILAKTIKA INSPEKTORI FAOLIYATINI REYTING BAHOLASH FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ICHKI
ISHLAR VAZIRLIGI AKADEMIYATI 3 KURS KURSANTI
TOLIBXONOV ZIKIRXON QUVVATXON O'G'LINING

Anotatsiya: Ushbu maqolada bugungi kunga qadar huquqbuzarliklar profilaktikasi inspektorlari faoliyat samaradorligiga bog'liq qabul qilingan normativ huquqiy hujjatlar va ma'lumotlar hamda bugungi kunda uchraydigan amaliyotdagi bir qator muammolar va ularni yechimlari to'g'risida so'z yuritiladi. Qolaversa huquqbuzarliklar profilaktikasi inspektorlari faoliyat samaradorligini baholash yuzasidan bir qator takliflar hamda chetel tajribasidan ham keng tartibda qo'llanilgan fikrlardan andozalar to'g'risida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Profilaktika, statistika, ilova, chora-tadbirlar, samaradorlik, reyting, reyting baholash, normativ hujjatlar.

Mustaqillik yillarida respublikada huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish borasida kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilib, mamlakatda huquq-tartibotni ta'minlashda ijobiy natijalarga hamda kriminogen vaziyatni sezilarli darajada yaxshilashga erishildi. Shu bilan birga, huquqbuzarliklar profilaktikasini amalga oshiruvchi davlat organlarining ish shakli va uslublari, eng avvalo axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan yetarli darajada foydalanilmayotganligi sababli hozirgi kun talablariga to'liq javob bermaydi.

Davlat idoralari aksariyat hollarda huquqbuzarliklar profilaktikasini faqatgina huquqni muhofaza qiluvchi organlarning vazifasi sifatida baholab, oqibatda ushbu faoliyatga lozim darajada e'tibor qaratmayapti. Davlat idoralari aksariyat hollarda huquqbuzarliklar profilaktikasini faqatgina huquqni muhofaza qiluvchi organlarning vazifasi sifatida baholab, oqibatda ushbu faoliyatga lozim darajada e'tibor qaratmayapti. Vakolatli organlarning yetarli darajada tashabbus ko'rsatmayotganligi, lozim darajadagi idoralararo hamkorlikning mavjud emasligi, amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning o'zaro nomutanosibliги huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasidagi faoliyatni tubdan takomillashtirishni talab etadi. Vakolatli organlarning yetarli darajada tashabbus ko'rsatmayotganligi, lozim darajadagi idoralararo hamkorlikning mavjud emasligi, amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning o'zaro nomutanosibliги huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasidagi faoliyatni tubdan takomillashtirishni davr talabiga aylantirmoqda.

Huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha faoliyatni muvofiqlashtirishning ta'sirchan tizimini yaratish, qonun buzilishlarining oldini olish va ularni bartaraf etishning zamonaviy tashkiliy-huquqiy mexanizmlarini joriy etish maqsadida bir qator loyhalarni amalga oshirmoqda. Shunda loyhalardan biri bu huquqbuzarliklar profilaktika inspektorlari faoliyatini baholash hisoblanadi. Ma'lumki, so'nggi yillar mobaynida yurtimizda profilaktika ishlarini aholi, fuqarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlari, fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan yaqin hamkorlikda tashkil etish, ushbu ishni, birinchi navbatda, huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olishni ta'minlashga, jamiyatda fuqarolarning huquqiy madaniyatni va huquqiy savodxonligini yuksaltirishga, fuqarolarga faol fuqarolik pozitsiyasini, qonunga hurmat va qonun buzilishining har qanday ko'rinishiga murosasizlik munosabatini singdirishga qaratilgan huquqbuzorlik profilaktikasini yanada takomillashtirishga bevosita qaratilgan bir qator normativ hujjatlar qabul qilingan.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2014 yil 14-may kungi Huquqbuzorliklar profilaktikasi to'g'risidagi O'RQ-371-son qonuni, O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi, O'zbekiston Respublikasining «Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida»gi O'RQ-263-son Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2017 yil 14 martdagi PQ-2833-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Ichki ishlar organlarining faoliyati samaradorligini tubdan oshirish, jamoat tartibini, fuqarolar huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ishonchli himoya qilishni ta'minlashda ularning mas'uliyatini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2017 yil 10 apreldagi PF-5005-son Farmoni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Ichki ishlar organlarining huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'linmalari faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2017 yil 18 apreldagi PQ-2896-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Jamoat xavfsizligini ta'minlash samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» 2018 yil 24 dekabrda PQ-4075-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Huquqbuzarliklar profilaktikasi va jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» 2019 yil 7 fevraldagi PQ-4166-son qarori qabul qilindi va sohaga oid mustahkam huquqiy baza yaratilgan desak, aslo xat bo'lmagan bo'ladi.

Huquqbuzarliklar profilaktikasi inspektorlari faoliyatini baholash faoliyat natijasida huquqbuzarliklar profilaktika inspektorlari faoliyatidagi mustaqillik, xolislik, halollik, professional layoqatlilik va maxfiylik prinsiplari jadallik bilan rivojlanishiga hamda huquqbuzarliklar profilaktikasi inspektorlari o'z ximat

vazifalarini yuksak darajada aniqlik bilan shakillantirishdagi xushyorlik, zeyraklik, o'z ustida ishlash, yuridik bilimni yuksalishida ham o'z ta'sirini o'tkamasdan qolmaydi albatta.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak ushbu sohaga yana nbir nechta normativ huquqiy hujjatlar zarur bo'lib bular asosan xitoy yoki boshqaq rivojlangan jinoyatchlik darajasi juda past davlatlar tajribalaridan foydalangan maqul misol keltiradigan bo'lsak agarda Xitoy tajribasi asosida huquqbuzarliklar profilaktikasi inspektorlari faoliyati samaradorligini baholsh bo'yicha aholiga ham alohida kategoriya ajratilishligi zarur deb hisoblayman.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. T. O'zbekiston 2019
2. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi.T Adolat 2019
3. O'zbekiston respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi.T.Adolat 2019
4. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat protsesseul kodeksi.T. Adolat.2019
5. O'zbekiston Respublikasi IIO lari to'g'risidagi qonuni.T.2016 yil 16 sentabr'.
6. O'zbekiston Respublikasining Huquqbuzarliklar profilaktikasisi to'g'risidagi qonuni.T 2014 yil 14 may
7. O'zbekiston Renspublikasining YOshlarga oid davlat siyosati to'g'risidagi qonuni. T. O'zbekiston.2016 yil 14 sentabr'
8. O'zbekiston Respublikasining Terrorizimga qarshi kurash to'g'risidagi qonuni.T O'zbekiston. 2000 yil 15 dekabr'
9. O'zbeuiston Respublikasining Davlat xokimiyati va boshqaruv organlarining ochiqligi to'g'risidagi qonuni.T.2014
- 10.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevral'dagi 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta usituvor yo'nalishi bo'yicha xarakterlar strategiyasini amalga oshirishga doir tashkiliy chora tadbirlari to'g'risidagi 4947 sonli farmoni.
- 11.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 10 aprel'dagi 5005 sonli farmoni.
- 12.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 14 fevral'dagi Toshkent shaxrida jamoat tartibini saqlash va huquqbuzarliklar profilaktikasisi va jinoyatchilikka qarshi kurashni sifat jixatdan yangi tizimini yaratish to'g'risidagi 3528 sonli qarori.
- 13.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 12 aprel'dagi IIO lari faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora tadbirlari to'g'risidagi 2883 sonli qarori.
- 14.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 18 aprel'dagi IIO lari bo'linmalar faoliyatini tubdan takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risidagi 2896 sonli qarori.

- 15.I.A O‘zbekiston Respublikasi IIV ning 2017 yil 25 avgust’dagi IIO lari tomonidan huquqbuzarliklar profilaktikasisini amalga oshirish tartibi to‘g‘risidagi 191 sonli buyrug‘i.
- 16.O‘zbekiston Respublikasi IIV ning 2017 yil IIO lari tayanch punktlari profilaktikasi inspektorlarining xisobotlarini fuqarolar yig‘inlarida eshitish tartibi to‘g‘risidagi 193 sonli buyrug‘i.

